

**Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення
Управління ДСНС України у Черкаській області**

Навчальний пункт

Освітня програма

з професії: 5169 «Рятувальник»

кваліфікації: Рятувальник;

Рятувальник 3-го класу;

Рятувальник 2-го класу;

Рятувальник 1-го класу;

Рятувальник вищої категорії

Розглянуто та схвалено
на засіданні педагогічної ради
навчального пункту АРЗ СП
Управління ДСНС України
у Черкаській області
Протокол № 5

від « 12 » 12 2019 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник АРЗ СП

Управління ДСНС України

у Черкаській області

полковник служби цивільного захисту

Олександр ДУБЕНЕЦЬ

« 12 » 12 2019 року

РОЗРОБНИКИ:

Сербин В.А. – начальник навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Міненко А.В. – старший викладач-методист навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Брильова Г.В. - викладач навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Пасинчук О.В. - викладач навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Оліцький А.О. – майстер виробничого навчання навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Вепрікова Л.О. - майстер виробничого навчання навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Управління ДСНС України у Черкаській області;

Нормативно-правові документи: Конституція України, закони України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2017 року № 275-р, Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників у сфері цивільного захисту України (випуск 92), затверджений наказом Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 05.12.2018 № 707.

1. Загальна характеристика:

1.1. Назва професії: Рятувальник

1.2. Рівні кваліфікацій: Рятувальник;

Рятувальник 3-го класу;

Рятувальник 2-го класу;

Рятувальник 1-го класу;

Рятувальник вищої категорії;

1.3. Назва галузі: Сфера цивільного України

1.4. Обмеження щодо форм навчання: денна

1.5. Кваліфікація в документі про освіту: освітньо-кваліфікаційний рівень

«кваліфікований робітник» за професією:

«Рятувальник»;

«Рятувальник 3-го класу»;

«Рятувальник 2-го класу»;

«Рятувальник 1-го класу»;

«Рятувальник вищої категорії»;

1.6. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою:

1.6.1. При вступі на навчання

- Рятувальник

Повна загальна середня освіта.

1.6.2. При підвищенні професійної кваліфікації

- Рятувальник 3-го класу

Повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Рятувальник, стаж роботи за професією Рятувальник не менше 2 років.

- Рятувальник 2-го класу

Повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Рятувальник 3 класу, стаж роботи за професією Рятувальник 3 класу не менше 2 років.

- Пожежний-рятувальник 1-го класу

Повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Рятувальник 2 класу, стаж роботи за професією Рятувальник 2 класу не менше 2 років.

- Пожежний-рятувальник вищої категорії

Повна загальна середня освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Рятувальник 1 класу, стаж роботи за професією Рятувальник 1 класу не менше 2 років.

1.7. Сфера професійної діяльності: Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування. Надання державних послуг суспільству в цілому. Рятуванням людей і тварин, наданням допомоги під час стихійного лиха, повеней, дорожньо-транспортних катастроф.

**2. Перелік освітніх компонентів (навчальних предметів), їх логічна послідовність.
Загальний обсяг навчального навантаження**

№ з/п	Назва предмета	Рятувальник							Пожежний-рятувальник 3-го, 2-го, 1-го класів, пожежний-рятувальник вищої категорії						
		ЗПК	РЯТ-1	РЯТ -2	РЯТ -3	РЯТ -4	РЯТ -5	Всього	ЗПК	РЯТ -1	РЯТ -2	РЯТ -3	РЯТ -4	РЯТ -5	Всього
1.	Охорона праці	30	-	-	-	-	-	30	15	-	-	-	-	-	15
2.	Основи правових знань у сфері цивільного захисту	6	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
3.	Основи трудового права в професійній діяльності	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	Основи надання домедичної допомоги	26	-	-	-	-	-	26	26	-	-	-	-	-	26
5.	Основи матеріалознавства	6	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
6.	Аварійно-рятувальна техніка та обладнання	-	50	-	-	-	-	50	-	4	-	-	-	-	4
7.	Альпіністська та спелеологічна підготовка	-	-	26	-	-	-	26	-	-	4	-	-	-	4
8.	Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи	-	-	-	34	-	-	34	-	-	-	4	-	-	4
9.	Радіаційний, хімічний та бактеріологічний захист	-	-	-	-	20	-	20	-	-	-	-	4	-	4
10.	Психологічна підготовка	-	-	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	4	4
11.	Професійно-практична підготовка	56	80	50	62	38	-	286	38	12	12	12	3	-	77
11.1	Виробниче навчання	42	54	30	38	16	-	180	38	12	12	12	3	-	77
11.2	Виробнича практика	14	26	20	24	22	-	106	-	-	-	-	-	-	-
Всього годин		128	130	76	96	58	5	493	79	16	16	16	7	4	138

3. Перелік компетентностей випускника

3.1. Ключові компетентності:

Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях під час роботи.

Знання професійної лексики та термінології.

Знання основ ділового мовлення та діловодства в професійній діяльності.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Здатність працювати в команді.

Дотримання професійної етики, запобігання конфліктних ситуацій.

3.2. Загальнопрофесійні компетентності:

Дотримання та виконання вимог охорони праці, промислової і пожежної безпеки, виробничої санітарії.

Оволодіння основами правових знань у сфері цивільного захисту.

Оволодіння основами трудового права в професійній діяльності.

Оволодіння основами надання домедичної допомоги.

Оволодіння основами матеріалознавства.

3.3. Професійні компетентності:

Аварійно-рятувальні машини та плавзасоби спеціального призначення.

Спеціальний одяг, немеханізований аварійно-рятувальний інструмент, спорядження та рятувальні засоби.

Засоби механізації аварійно-рятувальних робіт.

Технічне обслуговування і ремонт аварійно-рятувальної техніки, обладнання та оснащення.

Гори і гірські річки. Орієнтування на місцевості.

Аварійно-рятувальне (альпіністське) спорядження та обладнання для проведення рятувальних робіт у горах, печерах та на гірських річках.

Технології використання альпіністського спорядження.

Проведення пошуково-рятувальних робіт в горах та на гірських річках.

Проведення спелеологічних аварійно-рятувальних робіт.

Загальний порядок дій аварійно-рятувальних підрозділів під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Проведення розвідки в зоні надзвичайної ситуації.

Оволодіння основами використання засобів оперативного зв'язку.

Дії аварійно-рятувальних підрозділів під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру (пов'язаних із повінню (паводком), ураганом, буревієм, землетрусом, зсувом, селем).

Організація рятування людей та евакуації майна у надзвичайних ситуаціях.

Проведення аварійно-рятувальних робіт при руйнуванні будівель та споруд.

Проведення аварійно-рятувальних робіт на висотних об'єктах та підземних комунікаціях.

Проведення аварійно-рятувальних робіт при аваріях на транспорті.

Проведення рятувальних робіт на водних об'єктах.

Небезпечні хімічні речовини та бактеріальні (біологічні) засоби. Радіаційна безпека.

Засоби індивідуального захисту та правила користування ними.

Прилади радіаційної, хімічної, бактеріальної (біологічної) розвідки та дозиметричного контролю.

Спеціальне оброблення.

Особливості проведення аварійно-рятувальних робіт в зоні бактеріологічного (біологічного), хімічного зараження та радіаційного забруднення.

Морально-психологічні основи професійного статусу рятувальника в сучасному суспільстві.

Професійно-важливі якості рятувальників.

Психологічні особливості поведінки населення в надзвичайних ситуаціях.

Основи саморегуляції й психологічної реабілітації.

4. Форми кваліфікаційної атестації здобувачів професійної освіти

4.1. Кваліфікаційна пробна робота.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок годин відведених на професійно-практичну підготовку.

4.2. Державна кваліфікаційна атестація.

Державна кваліфікаційна атестація – завершальний етап навчально-виробничого процесу, що здійснюється відповідно до Закону України „Про професійно-технічну освіту”, Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, та інших законодавчих актів України. Вона проводиться державною кваліфікаційною комісією, склад якої затверджується відповідним наказом.